

Modulul I

LEGISLATIA INTERNAȚIONALĂ ȘI NAȚIONALĂ CARE REGLEMENTEAZĂ ACTIVITATEA ANTI-DOPING

Activitatea anti-doping impune în primul rând stabilirea unui cadru legislativ coerent, armonizat cu prevederile Codului Mondial Anti-Doping, document care stă la baza reglementărilor în domeniu.

Standardele Internaționale derivate din Cod reglementează la rândul lor diferite domenii operaționale ale acestei activități, cum ar fi: testarea doping, gestionarea rezultatelor controlului doping, acordarea scutirilor pentru uz terapeutic, activitatea laboratoarelor și activitatea de prevenire și combatere a traficului ilicit de substanțe interzise.

Sportul contemporan de mare performanță implică instituții și organizații pe care le prezentăm în cele ce urmează.

ORGANISMELE INTERNAȚIONALE ȘI NAȚIONALE IMPLICATE ÎN ACTIVITATEA ANTI-DOPING

Comitetul Internațional Olimpic (C.I.O.) a fost primul organism internațional care a luat atitudine împotriva practicării dopajului în sport. În anul 1962 C.I.O. hotărăște să ia poziție împotriva practicării dopajului în sport. În anul 1967, C.I.O. înființează Comisia Medicală, care are drept scop lupta împotriva dopajului în sport. Anul 1968 marchează prima testare de agenți dopanți cu ocazia Jocurilor Olimpice din Mexic. În acest sens, C.I.O. de comun acord cu ocaziile sportive internaționale (FSI) și Comitetele Naționale Olimpice (CNO), au convenit la Lausanne, la 13 ianuarie 1994 să își armonizeze propriile Liste Interzise și să elaboreze o Listă Interzisă unitară, care să conțină toate clasele de substanțe și metode interzise, Listă care trebuie respectată de toți sportivii din toate disciplinele sportive și din toate țările.

De asemenea, C.I.O. până nu de mult a avut și responsabilitatea evaluării și acreditării laboratoarelor de control doping.

Un alt organism pe plan internațional care s-a implicat în eradicarea dopajului în sport este **Consiliul Europei**. Acesta în anul 1963, doar cu un an mai târziu decât C.I.O., constituie o comisie de experți pentru lupta împotriva dopajului. Această comisie se va transforma mai târziu în Grupul de Monitorizare a Convenției împotriva dopajului în sport a Consiliului Europei.

În anul 1984 miniștrii sportului, sub egida Consiliului Europei, convin asupra Cartei Europene Anti-Doping.

Prima Conferință Mondială împotriva dopajului în sport are loc în anul 1988 și în cadrul ei este adoptată Carta Internațională Anti-Doping.

Anul 1989, marchează un eveniment major în lupta împotriva dopajului în sport: **statele membre ale Consiliului European, la 16 noiembrie, la Strasbourg, adoptă Convenția împotriva dopajului în sport.** Din acest moment, lupta împotriva dopajului se intensifică. C.I.O., FSI și CNO convin să își armonizeze reglementările în domeniu.

În ciuda creșterii nivelului testărilor și a acordurilor internaționale prezentate, numărul de rezultate pozitive și refuzuri de a răspunde convocării la testare a continuat să fie alarmant, ceea ce a condus C.I.O. ca în decembrie 1991, să înființeze o comisie specializată pentru testarea pe plan internațional, în afara competiției. Această comisie a avut dreptul să efectueze controale doping inopinate în orice țară, în perioada precompetițională.

Ca urmare a șocului provocat de cazurile de dopaj înregistrate la disciplina sportivă ciclism, în vara anului 1998, C.I.O. organizează o Conferință Mondială pentru Sport, la Lausanne, în 2-4 februarie 1999. Conferința de la Lausanne a determinat așa numita „Declarație de la Lausanne” asupra dopingului în sport, document care recomandă înființarea unei agenții anti-doping internațională, independentă. Ca urmare, la 10 noiembrie 1999, la Lausanne a luat ființă **Agencia Mondială Anti-Doping.**

AMAD este o fundație susținută de organizațiile internaționale, guverne, autorități publice și alte organizații publice și private, care luptă împotriva dopingului în sport. Mișcarea Olimpică și autoritățile publice sunt egal reprezentate în AMAD.

Scopul acestei Agenții constă în promovarea și coordonarea la nivel internațional a luptei împotriva dopajului, în toate formele lui și sub toate aspectele. Prin înființarea acestei agenții, mișcarea olimpică și autoritățile publice și-au intensificat efortul de a „ține sportul departe de doping”, în speranța unui „sport curat”. Această instituție va avea ca misiune, în principal, coordonarea diferitelor programe necesare realizării obiectivelor ce vor fi definite de toate organismele implicate în Mișcarea Olimpică. În cadrul acestor programe o atenție deosebită se va acorda dezvoltării testării în afara competițiilor, coordonării cercetărilor în domeniu, promovării acțiunilor preventive și educaționale și, nu în ultimul rând, armonizării standardelor operaționale și tehnice și a procedurilor utilizate în analiza doping.

În martie 2003, are loc la Copenhaga Conferința Mondială Anti-Doping, cu ocazia căreia este adoptat **Codul Mondial Anti-Doping**, am putea spune „Constituția” activității anti-doping.

După adoptarea Codului, s-a pus problema necesității unui organism la nivel internațional care să elaboreze un document global și după largi consultări și dezbateri, acest organism a fost Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), care a elaborat la Paris, la 19 octombrie 2005, Convenția Internațională împotriva dopajului în sport, care va intra în vigoare

după ce va fi ratificată sau acceptată de un număr de 30 state.

Din dorința de a intensifica și consolida prevederile Convenției împotriva dopajului în sport a Consiliului Europei, s-a adoptat la Varșovia, la 12 septembrie 2002, Protocolul adițional la Convenția împotriva dopajului în sport, pe care România l-a semnat la 29 noiembrie 2004 și l-a ratificat prin Legea nr. 302/2006. Protocolul adițional aduce ca element de noutate recunoașterea reciprocă a controalelor doping și recunoașterea reciprocă a competențelor organismelor naționale anti-doping, structuri nou create însărcinate cu coordonarea și conducerea acestei activități la nivel național.

În sfârșit, dar nu în ultimul rând, **Federațiile Sportive Internaționale** au un rol important în lupta împotriva dopajului prin regulamentele proprii care sunt armonizate cu prevederile Codului Mondial Anti-Doping.

Organisme naționale

Autoritățile guvernamentale și non-guvernamentale din România s-au raliat în lupta anti-doping conform recomandărilor internaționale. După Revoluția din decembrie 1989, România a aderat la Convenția Culturală din cadrul Consiliului Europei, iar din iunie 1994 a aderat la Convenția Anti-Doping, pe care a ratificat-o prin Legea nr. 171/1998, ceea ce a impus și armonizarea legislației românești cu cea internațională și crearea unei autorități care să coordoneze această activitate la nivel național.

Astfel, în decembrie 1993 a luat ființă **Comisia Națională Anti-Doping**, ca organism non-guvernamental, fără personalitate juridică și fără finanțare, care a coordonat activitatea anti-doping până în septembrie 2005. În octombrie 2005, prin H.G. 1.091/2005, a fost înființată **Agenția Națională Anti-Doping**, instituție publică cu personalitate juridică.

Agenția Națională Anti-Doping, în prezent, în conformitate cu prevederile Legii nr. 310/2021 privind prevenirea și combaterea dopajului este condusă de un președinte cu rang de secretar de stat, ajutat de un vicepreședinte cu rang de subsecretar de stat. Președintele și vicepreședintele sunt numiți de primul ministru pe o perioadă de 5 ani.

Ca organ consultativ al Agenției funcționează Consiliul Director format din 7 membri, după cum urmează:

Președintele ANAD;

2 reprezentanți ai aparatului de lucru al Guvernului;

un reprezentant al Ministerului Sportului desemnat de ministru, din rândul angajaților;

un reprezentant al Comitetului Olimpic și Sportiv Român;

un reprezentant al sportivilor de performanță, desemnat de Comitetul Olimpic și Sportiv Român;

un reprezentant al federațiilor sportive naționale, desemnat de Comitetul Olimpic și Sportiv Român.

Pe lângă Agenția Națională Anti-Doping funcționează Consiliul de prevenire și combatere a traficului ilicit de substanțe dopante, Comisia de acordare a scutirilor pentru uz terapeutic, Comisia de audiere a sportivilor și a personalului asistent al sportivilor care au încălcat reglementările anti-doping și Comisia de apel.

Consiliul de prevenire și combatere a traficului ilicit de substanțe dopante este organ consultativ fără personalitate juridică și are în componență 7 membri, după cum urmează:

- a) președintele Agenției Naționale Anti-Doping;*
- b) un reprezentant al Secretariatului General al Guvernului, desemnat de către Secretarul General al Guvernului;*
- c) un reprezentant al Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, desemnat de președintele Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor;*
- d) un reprezentant al Secretariatului General al Guvernului, desemnat de către Secretarul General al Guvernului*
- e) un reprezentant al Inspectoratului General al Poliției Române, desemnat de inspectorul general al Inspectoratului General al Poliției Române;*
- f) un reprezentant al Autorității Naționale a Vămile, desemnat de vicepreședintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală;*
- g) un reprezentant al Ministerului Public, desemnat de procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată;*
- g) un reprezentant al Ministerului Sănătății, desemnat de ministrul sănătății;*
- h) un reprezentant al Ministerului de Justiție, desemnat de ministrul justiției;*
- i) un reprezentant al Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, desemnat de președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor;*
- j) un reprezentant al Agenției Naționale a Medicamentului și Dispozitivelor Medicale din România, desemnat de președintele Agenției Naționale a Medicamentului și Dispozitivelor Medicale din România;*
- k) un reprezentant al Colegiului Farmaciștilor din România, desemnat de Biroul Executiv al Colegiului Farmaciștilor din România.*

Obiectivele principale ale Agenției Naționale Anti-Doping, în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 148/2024 privind

aprobarea Strategiei naționale anti-doping pentru perioada 2024-2027, sunt:

1. Prevenirea și combaterea la nivel național a fenomenului de dopaj prin adoptarea și implementarea politicilor și reglementărilor anti-doping;
2. Prevenirea și combaterea producerii și traficului ilicit de substanțe dopante;
3. Consolidarea poziției României ca partener credibil și activ în efortul Global de luptă împotriva dopajului în sport;
4. Dezvoltarea instituțională în vederea implementării politicilor adoptate în domeniu;

Programul de prevenire și combatere a producerii și traficului ilicit de substanțe dopante

Obiectivul general este prevenirea și combaterea producerii și traficului ilicit de substanțe dopante, în colaborare cu instituțiile cu atribuții în domeniul sportiv sau în activități conexe.

Obiectivele specifice ale programului sunt următoarele:

1. Asigurarea autorizării funcționării sălilor de culturism și fitness din punctul de vedere al reglementărilor anti-doping în conformitate cu normele legale în vigoare;
2. Asigurarea serviciilor de instruire anti-doping a personalului din cadrul sălilor de culturism și fitness, cu respectarea normelor în vigoare;
3. Asigurarea aplicării normelor privind prevenirea și combaterea producerii și traficului ilicit de substanțe dopante în sălile de culturism și fitness;
4. Gestionarea substanțelor dopante confiscate în conformitate cu normele legale în vigoare;
5. Cooperarea interinstituțională cu privire la prevenirea și combaterea producerii și traficului ilicit de substanțe dopante.

Misiunea Agenției Naționale Anti-Doping constă în promovarea, coordonarea și monitorizarea, la nivel național a tuturor demersurilor de prevenire și combatere a dopajului în sport și a traficului ilicit de substanțe dopante, prin elaborarea, adoptarea și implementarea politicilor și reglementărilor anti-doping în conformitate cu legislația în vigoare.

Cheia succesului în lupta împotriva dopajului o reprezintă colaborarea dintre Agenție, autoritățile publice implicate în sport, structurile sportive și instituțiile cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii traficului ilicit de substanțe dopante, sintetizată în deviza Agenției -, **Împreună pentru un sport**

curat''.

Pentru realizarea obiectivelor sale, Agenția colaborează cu instituții guvernamentale și non-guvernamentale precum:

Comitetul Olimpic și Sportiv Român

Ministerul Tineretului și Sportului

Federațiile Sportive

Cluburile sportive

Ligi

Ministerul Sănătății

Ministerul Justiției

Autoritatea Națională a Vămirilor

Inspectoratul General al Poliției Române

Inspectoratul General al Poliției de Frontieră

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor

În baza parteneriatelor pe care ANAD le-a încheiat cu structurile sportive și alte organizații guvernamentale și non-guvernamentale, și-a propus crearea și menținerea în percepția sportivilor și a celor care practică sportul recreativ a faptului că politica anti-doping are ca scop protejarea sănătății acestora și nu de a aduce prejudicii asupra performanțelor și imaginii lor.

LEGISLAȚIA INTERNAȚIONALĂ ȘI NAȚIONALĂ

LEGISLAȚIA INTERNAȚIONALĂ

Pe plan internațional, activitatea anti-doping se desfășoară în baza următoarelor reglementări în vigoare:

Convenția împotriva dopajului în sport adoptată la 16 noiembrie 1989, la Strasbourg de către Consiliul Europei;

Protocolul adițional la Convenția împotriva dopajului în sport a Consiliului Europei, adoptat la data de 12 septembrie 2002, la Varșovia;

Convenția Internațională împotriva dopajului în sport, adoptată la 19 octombrie 2005, la Paris, în cadrul Conferinței Generale a UNESCO;

Codul Mondial Anti-Doping.

Codul Mondial Anti-Doping este în vigoare din martie 2003, iar cu ocazia Conferinței Mondiale Anti-Doping de la Copenhaga, el a fost semnat și prin aceasta acceptat de statele participante printre care și România.

Codul Mondial Anti-Doping este într-un proces continuu de revizuire. Ediția în vigoare a fost adoptată în anul 2021, urmând ca la 1 ianuarie 2027 să intre în vigoare noua variantă.

Așa cum se observă din **figura nr. 1**, Codul Mondial este documentul de bază, de nivel 1, care reglementează activitatea anti-doping, și el trebuie respectat întocmai de către toți semnatarii.

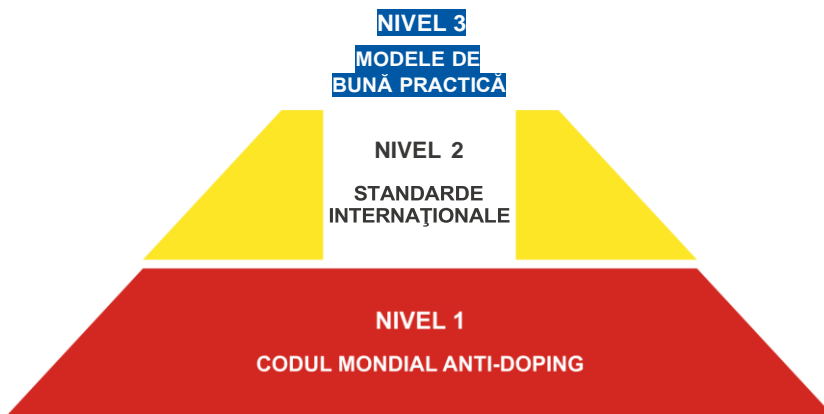

Figura nr. 1: Reglementările elaborate de Agenția Mondială Anti-Doping

În baza Codului au fost elaborate de către Agenția Mondială Anti-Doping, standardele internaționale care reglementează diferite domenii operaționale ale activității anti-doping. Ca și Codul, standardele internaționale trebuie respectate de către toți semnatarii.

Pentru a veni în sprijinul ONAD, Agenția Mondială Anti-Doping a elaborat modele de bună practică sau ghiduri pentru diferite domenii de activitate anti-doping, cum ar fi: gestionarea rezultatelor, întocmirea lotului de testare înregistrat, localizarea sportivilor, programe educaționale și altele. Acestea, așa cum sugerează și denumirea lor sunt „modele” și nu trebuie respectate întocmai, prin elaborarea acestor materiale AMAD dorește să armonizeze activitatea organizațiilor naționale, punându-le la dispoziție materiale pe care acestea le pot folosi în elaborarea propriilor programe naționale anti-doping.

Convenția Internațională împotriva dopajului în sport, adoptată la 19 octombrie 2005, la Paris, în cadrul Conferinței Generale a UNESCO.

Convenția este cel dintâi instrument juridic cu caracter global în domeniul sportului, a fost rezultatul unui proces îndelungat de elaborare și redactare pe o perioadă de 2 ani, la nivel ministerial și de experți.

Scopul principal al Convenției Internaționale împotriva dopajului în sport este de a facilita aplicarea Codului în dreptul internațional, fiecare guvern fiind obligat să inițieze programe și măsuri specifice în scopul creării unor condiții favorizante practicării unui „sport curat”.

În scopul acestei Convenții, statele participante se angajează:

- a) să adopte măsuri corespunzătoare la nivel național și internațional care să fie conforme cu principiile enunțate în Cod;
- b) să încurajeze orice formă de cooperare internațională care urmărește protejarea sănătății sportivilor, a eticii în sport și comunicarea rezultatelor cercetării;
- c) să promoveze cooperarea internațională între statele participante și organizațiile care joacă un rol predominant în lupta împotriva dopajului în sport, în special cu Agenția Națională Anti-Doping.

LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ

După ratificarea Convenției împotriva dopajului în sport a Consiliului Europei prin Legea nr. 171/1998 s-au intensificat eforturile Guvernului pentru crearea unui cadru legislativ armonizat cu reglementările anti-doping internaționale.

Astfel, activitatea anti-doping este reglementată de următoarele acte normative:

Legea nr. 552/2004 privind prevenirea și combaterea dopajului în sport a fost primul act normativ cu putere, lege care a reglementat desfășurarea activității anti-doping la nivel național. La solicitarea AMAD, pentru că nu era în totalitate armonizată cu Codul Mondial, această lege a fost abrogată prin intrarea în vigoare a Legii nr. 227/2006 privind prevenirea și combaterea dopajului în sport.

Având în vedere obligațiile ce au revenit țării noastre, ca stat semnatar al Codului Mondial Anti-Doping, ANAD a inițiat procedurile de modificare și completare a legislației naționale în domeniu, Guvernul României adoptând *Ordonanța de Urgență nr. 150/2008 pentru modificarea și completarea prevederilor Legii nr. 227/2006 privind prevenirea și combaterea dopajului în sport*, ale cărei prevederi au asigurat armonizarea completă a reglementărilor naționale cu cele internaționale, fiind implementate astfel la nivel național prevederile Codului, ce au intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2009.

În anul 2021, Legea nr. 227/2006 privind prevenirea și combaterea dopajului în sport a fost abrogată prin Legea nr. 310/2021 privind prevenirea și combaterea dopajului în sport.

Legea nr. 302/2006 pentru ratificarea Protocolului adițional de la Convenția împotriva dopajului (Strasbourg, 1898), adoptată la Varșovia, la 12 septembrie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 605 din 13 iulie 2006 (Legea a făcut parte din Lista priorităților legislative ale Guvernului necesare pentru integrarea în Uniunea Europeană);

Legea nr. 367/2006 pentru acceptarea de către România a Convenției Internaționale împotriva dopajului în sport, adoptată în cadrul Conferinței Generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, la Paris la 19 octombrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 828 din 9 octombrie 2006 - Legea a făcut parte din Lista priorităților legislative ale Guvernului necesare pentru integrarea în Uniunea Europeană;

Legea nr. 104/2008 privind prevenirea și combaterea producerii și traficului ilicit de substanțe dopante, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 451 din 28 iunie 2011 și modificată prin Legea nr. 219/2021.

Hotărârea Guvernului nr. 1056/2025 privind aprobarea Normelor

metodologice pentru aplicarea Legii nr. 104/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1128 din 08 decembrie 2025.

Hotărârea Guvernului nr. 148/2024 privind aprobarea Strategiei Naționale Anti-Doping pentru perioada 2024-2027 și a Planului de acțiune pentru implementarea acesteia, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.178 din 05 martie 2024.

Legea nr. 219/2021 pentru modificarea și completarea legii nr.104/2008 privind prevenirea și combaterea producerii și traficului ilicit de substanțe dopante, din Monitorul Oficial, Partea 1 nr. 739 din 28 iulie 2021.

RECOMANDĂRILE UNIUNII EUROPENE PRIVIND DOPAJUL ÎN SPORTUL RECREATIV

Grupul Ad-hoc de experți "Dopajul în sportul recreativ" a fost înființat de Grupul de experți anti-doping din cadrul UE, ca urmare a invitației Consiliului din mai 2012, prin care se cerea schițarea unui "set de recomandări privind combaterea dopajului în sportul recreativ, care să poată fi aplicat atât la nivelul UE cât și la nivel național".

Deși aceste recomandări nu sunt obligatorii, rolul lor e de a fi folosite în activitatea structurilor formale ale Consiliului. Pe lângă acest scop, recomandările pot fi folosite de guvernele statelor membre, de organizațiile anti-doping, de structurile care guvernează organizațiile sportive, precum și de orice alte organizații care doresc să contribuie la prevenirea dopajului în sportul recreativ.

Recomandările au fost reconfirmate de Grupul ad-hoc de experți în domeniul anti-doping în sportul recreațional T-DO (2024) 09 privind măsurile anti-doping care vizează centrele de fitness și de gimnastică de către statele părți la convenție, din 10 februarie 2025.

Recomandări:

- să pună în aplicare Orientările privind măsurile de abordare a riscurilor de dopaj în sportul recreativ, ca sprijin pentru dezvoltarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea activității eficiente antidoping în afara activităților sportive organizate;
- să sfătuiască, după caz, instituția (instituțiile) sportive de agreement relevante de pe teritoriile lor să includă aceste Orientări în strategiile și procedurile lor respective;
- raportează Grupului de monitorizare cu privire la progresul implementării acestor orientări, conform prevederilor articolului 9 din Convenția anti-doping.

Orientări privind măsurile de abordare a riscurilor de dopaj în sportul recreațional.

Autoritățile publice ar trebui să ia măsurile necesare, inclusiv, dacă este necesar, la nivel normativ, pentru a se asigura că următoarele orientări sunt implementate de către organizațiile și părțile interesate relevante, inclusiv Organizația Națională Anti-Doping (NADO), autoritățile de sănătate, organizațiile sportive și entități private, după caz.

Scopul orientărilor este de a oferi statelor părți care ar putea avea un interes în implementarea măsurilor anti-doping în sportul recreațional cu exemple despre cum se poate realiza acest lucru. Ghidul se bazează pe literatura științifică actuală și din cercetările efectuate de Grupul ad-hoc de experți în anti-doping în sportul recreațional în 2023 și 2024 privind practicile și experiențele anti-doping în mediul fitness în rândul statelor părți.

Cadrul legislativ și de reglementare

1. Statele părți ar trebui să se asigure că ONAD și alte organisme responsabile cu politicile anti-doping au statutul juridic și autoritatea necesare, în special în ceea ce privește prevenirea utilizării drogurilor și substanțelor dopante pentru îmbunătățirea imaginii și a performanței (IPED)⁴ în mediile sportive recreative, cum ar fi ca în sălile de sport și centrele de fitness.
2. Autoritățile publice și organizațiile societății civile (inclusiv organizațiile sportive) din statele părți ar trebui să identifice, să monitorizeze și să compare eficacitatea celor mai promițătoare inițiative și măsuri privind prevenirea utilizării IPED în sportul recreațional și să dezvolte exemple de bune practici.
3. Statele părți ar trebui să ia măsuri pentru a asigura coordonarea la nivel național și transnațional și pentru a stabili rețele eficiente pentru schimbul de politici, campanii și acțiuni legate de anti-doping în sportul recreațional.

Consecvență cu finanțarea sportului

4. Statele părți ar trebui să se asigure că, atunci când acordă finanțare publică organizațiilor implicate în sportul recreativ, ele fac din implementarea efectivă a măsurilor anti-doping adecvate un criteriu pentru acordarea de subvenții publice în conformitate cu articolul 4 din Convenția anti-doping a Consiliului Europei.

Prevenire și educare

5. Întrucât anti-dopingul în sportul recreațional este un domeniu nou, actorii implicați în prevenirea dopajului ar trebui, acolo unde este disponibil și adecvat, să se bazeze pe cunoștințele stabilite în alte domenii legate de consumul de substanțe și comportamentul sănătății/promovarea sănătății și să identifice componentele relevante ale schimbării comportamentului, inclusiv modelele de utilizare; dependența de substanțe, atitudini, convingeri, norme sociale și intenții de a folosi IPED.
6. Statele părți ar trebui să includă educația anti-doping în programele de educație formală pentru antrenori, antrenori, instructori, manageri de săli de sport, profesori și personal medical și medical relevant; și să se asigure că toți profesioniștii interesați au acces la informații actualizate cu privire la problemele de dopaj și la actualizări regulate cu privire la cele mai recente abordări și practici în domeniul prevenirii.
7. Statele părți ar trebui să dezvolte și să sprijine inițiative menite să promoveze o colaborare mai strânsă între autoritățile, organismele și organizațiile responsabile cu prevenirea abuzului de droguri și cele cu responsabilitate sau

un potențial pentru a aduce o contribuție similară la prevenirea IPED în sporturile recreative.

8. Statele părți ar trebui să încurajeze actorii implicați în prevenirea dopajului:
 - a. să ofere programe de educație și prevenire bazate pe dovezi în stadiile critice de tranziție pentru a sprijini dezvoltarea sportului curat și a atitudinilor fără dopaj în rândul tinerilor;
 - b. să proiecteze și să evalueze intervenții care dezvoltă autoeficacitatea, capacitățile de autoreglare și alte abilități de viață, pentru a permite participanților la sporturi recreative să reziste în mod eficient influențelor sociale și să-și reevalueze percepțiile și atitudinile normative față de IPED și factorii de risc aferenți (de exemplu, idealurile corporale);
 - c. să se asigure că astfel de programe sunt intensive, captivante, interactive și pe termen lung și includ sesiuni de amplificare;
 - d. să identifice, să implementeze și să evalueze abordări și metode relevante, bazate pe dovezi, de reducere a riscurilor pentru a proteja sănătatea utilizatorilor existenți.

Actori implicați în prevenirea dopajului ar trebui:

- a. să instruiască managerii, organizatorii și proprietarii de centre de fitness cu privire la politicile și acțiunile anti-doping;
- b. să dezvolte și să implementeze programe educaționale și campanii de informare care vizează personalul unității de agrement și sportivii/participanții de agrement / cu privire la efectele nocive personale și sociale ale dopajului;
- c. să dezvolte și să implementeze programe care explică cum să îmbunătățească performanța fizică și/sau aspectul fără utilizarea de substanțe dopante.

Conștientizarea sectorului de sănătate publică și a comunității medicale

9. Statele părți ar trebui să încurajeze și să dezvolte inițiative menite să crească gradul de conștientizare în sectorul sănătății și în comunitatea medicală, pentru a se asigura că membrii sectorului sănătății și comunitatea medicală contribuie în mod activ la prevenirea IPED în sporturile recreative.

Testarea anti-doping în sportul recreational

10. Statele părți pot alege să stabilească un cadru de control al dopajului pentru sportul recreațional. În astfel de cazuri, testarea antidoping a sportivilor/participanților de agrement ar trebui:
 - a. să fie condusă de/sau în cooperare cu NADO;

- b. să respecte legislația relevantă și drepturile fundamentale (inclusiv protecția datelor și confidențialitatea);
- c. să fie cuprinzătoare și holistică (controalele anti-doping nu ar trebui să fie singure, ci ar trebui să facă parte dintr-un cadru mai larg care să includă alte eforturi, cum ar fi educația și informarea);
- d. să se bazeze pe evaluarea riscurilor, în ceea ce privește cine este selectat pentru testare și pentru ce substanțe sunt analizate probele;
- e. să se asigure că consecințele pentru cei aflați că folosesc IPED sunt semnificative și au un efect descurajant.

Reducerea daunelor, tratament și recuperare

- 11. Statele părți ar trebui să ia măsuri pentru a educa furnizorii de tratament din centrele de tratament a abuzului cu privire la simptomele abuzului de dopaj, motivele abuzului și potențialele efecte secundare fizice și psihologice și/sau să asigure accesul la tratament pentru agenții anabolizanți androgeni și alte utilizări și dependență de IPED.
- 12. Statele părți ar trebui să ia în considerare înființarea unei linii telefonice naționale anti-doping, cu personal calificat, care să poată răspunde în mod adecvat la întrebările despre efectele nocive ale dopajului și să convingă persoanele care iau în considerare utilizarea IPED-urilor să nu înceapă.

Monitorizare și evaluare

- 13. Statele părți sunt încurajate să faciliteze cercetarea privind dopajul și anti-dopajul în sportul recreațional. O astfel de cercetare ar putea include, dar nu se limitează la, monitorizarea și evaluarea politicilor anti-doping în sportul recreațional. Cercetarea poate fi facilitată prin acțiuni de colaborare între organismele de elaborare a politicilor anti-doping, cum ar fi NADO și universități sau alte instituții de cercetare relevante.

ASPECTE DIN STRATEGIA DE STOPARE A UTILIZĂRII STEROIZILOR

În anul 2012, Agenția Națională Anti-Doping din Danemarca a publicat un raport intitulat „Strategia pentru stoparea utilizării steroizilor”. Acest raport a fost întocmit în urma efectuării unui studiu în cadrul unui proiect finanțat de Comisia Europeană și la care au luat parte mai multe instituții cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii dopajului din Danemarca, Olanda, Suedia, Polonia și Cipru. Studiul a relevat că unul până la două procente din populația țărilor participante folosește ori a folosit steroizi anabolici androgeni sau alte substanțe interzise. Cercetări similare arată că un procent de 6,5% din populația Danemarcei nu a folosit astfel de substanțe, însă ia în calcul folosirea lor. Coroborat cu informațiile furnizate de un studiu olandez, care arată că vârsta la care se începe folosirea de substanțe dopante este 18 ani și că vârsta medie a utilizatorilor este de 28 de ani, se observă tendințe ce impun luarea unor măsuri rapide și ferme pentru stoparea fenomenului.

Percepția generală arată că idealurile legate de imagine și percepția distorsionată a propriului corp pot avea ca rezultat o cultură a imaginii corporale și a exercițiilor fizice concentrate pe un corp cât mai muscular. În acest context, steroizii și substanțele similare pot fi percepute ca fiind o cale mai scurtă către rezultate vizibile într-un timp scurt și există o pondere semnificativă a utilizatorilor de substanțe interzise în rândul membrilor centrelor de fitness. Dar utilizarea de substanțe anabolizante poate fi o metodă extrem de periculoasă. Acestea pot avea consecințe fizice și psihologice asupra sănătății, inclusiv boli precum infarctul, arteroscleroza, reducerea funcției renale, afecțiuni ale ficatului, pierderea libidoului, anxietate, depresie etc. Alte efecte secundare cunoscute ale steroizilor includ agresivitatea, pierderea controlului impulsurilor și reducerea empatiei. Abuzul de substanțe interzise nu este doar o problemă de sănătate, ci și una socială, în care centrele de fitness acționează ca o arenă centrală a utilizatorilor, în timp ce problema implică și lanțul de aprovizionare, de la producere și trafic de substanțe, până la activitatea de prevenire și tratament.

Legislația, un instrument ce trebuie „reglat” în permanență

Cel mai important instrument de reglementare a luptei împotriva substanțelor dopante și a dopajului în general este legislația. În unele domenii, ea contribuie decisiv la activitatea anti-doping. Legea poate fi laxă, așa cum se întâmplă în Danemarca, unde pasionaților de fitness li se sugerează să meargă la

centre care cooperează cu autoritatea anti-doping locală, însă nu le interzice să meargă la alte săli. Legea poate fi și dură (prin comparație), așa cum se întâmplă în cazul Olandei și Suediei, țări unde regimul sancțiunilor penale este unul mult mai aspru decât în Danemarca, iar sancțiunile maxime sunt, la rândul lor, mai drastice. În plus, poliția are o autoritate mai mare în eliminarea producătorilor și dealerilor prin intermediul pedepselor privative de libertate și al amenzi substanțiale.

Din păcate, în acest moment există și exemple de state în care legislația poate limita posibilitățile de aplicare a programului anti-doping și, ca atare, se impune revizuirea și completarea acesteia. Aici este vorba despre Polonia, țară în care legea permite controlul doping doar asupra indivizilor care iau parte sau se pregătesc pentru competițiile sportive. În mod evident, aceasta împiedică efectuarea de controale doping asupra membrilor centrelor de fitness, deoarece aceștia nu se antrenează neapărat pentru a lua parte la competiții sportive.

În România, potrivit reglementrilor legale în vigoare, se pot efectua teste doping în rândul practicantilor de sport recreativ, pentru stabilirea gradului de utilizare a substanțelor dopante, dar numai cu acordul scris al persoanei.

Un alt aspect ce ține de legislație și trebuie modificat în vederea stopării utilizării steroizilor se referă la sancțiunile maxime prevăzute pentru comiterea de infracțiuni. În general, sancțiunile maxime pentru infracțiuni legate de substanțele dopante sunt mai mici decât cele pentru narcotice. Aceasta pare să fie practică, în ciuda Cartei Albe a Sportului din 2007 a Comisiei Europene, care recomandă concentrarea asupra utilizării măsurilor legislative în combaterea dopajului. În acest sens, Comisia recomandă ca în Uniunea Europeană comerțul ilicit de substanțe dopante să fie tratat în același mod ca și comerțul ilicit de droguri sociale.

Substanțele dopante, pe picior de egalitate cu drogurile

Există diferențe uriașe în modul în care sunt tratate substanțele dopante în legislațiile diferitelor țări și în sancțiunile maxime pentru încălcarea legii. Sancțiunea maximă pentru încălcarea legii privind substanțele dopante determină, de cele mai multe ori, cât de atente sunt autoritățile relevante, ofițerii vamali și poliția față de acest domeniu. Sancțiunea maximă determină și gradul de implicare al poliției și al autorităților în cadrul investigațiilor, în ceea ce privește mobilizarea tuturor mijloacelor și metodelor aflate la dispoziție, mergând până la investigații serioase, interceptări de comunicații, urmăriri șamd. Din păcate, în unele state, autoritățile par să nu cunoască și să nu fie educate în ceea ce privește substanțele dopante, iar domeniul pare să nu aibă mare prioritate. Situația curentă este că substanțele dopante sunt adesea descoperite accidental, cu ocazia unor percheziții pentru arme sau droguri, pentru care sancțiunile maxime sunt mai mari și, în aceste cazuri, substanțele

dopante sunt adeseori „amestecate” printre alte infracțiuni în lista delictelor, dacă sunt incluse, din cauza sancțiunii maxime mai reduse.

Din cauza liberei circulații a bunurilor în cadrul UE, expedierile din UE nu atrag atenția în mod normal. Libera circulație a bunurilor, în combinație cu diferențele în ceea ce privește sancțiunile maxime și prioritizarea din diferite țări, presupune că se „caută” cu atenție țările UE în care sunt importate bunurile, deoarece acestea pot fi apoi distribuite în Europa fără mari controale.

Ofițerii vamali sunt conștienți de problema traficului de steroizi și alte tipuri de substanțe, dar nivelul procedurilor speciale și concentrarea asupra traficului de substanțe dopante este foarte diferită în țările participante. Este loc pentru îmbunătățirea colaborării dintre organizațiile relevante, cum ar fi autoritățile vamale, poliție și organizațiile din industria farmaceutică pentru stoparea distribuției transfrontaliere. În acest sens, există deja rețele ale organizațiilor relevante, dar prioritizarea luptei împotriva abuzului de steroizi și a altor forme de dopaj schematic rămâne o provocare, deoarece este semnificativ să se asigure faptul că rețelele au experiența și resursele necesare.

Fără îndoială că abuzul de substanțe interzise este o problemă majoră socială și de sănătate. Un studiu realizat de Donati (2007) arată că piața globală de produse dopante poate fi comparată cu piața drogurilor. Dar vorbim de o lipsă a datelor disponibile, care ne-ar putea oferi o imagine precisă a problemelor și ar putea măsura costurile socio-economice. Autoritățile nu țin o evidență a bolnavilor sau deceselor cauzate de dopaj, așa încât decesele în urma problemelor de sănătate cauzate de dopaj nu sunt înregistrate. Nu există nici date care să arate cât de des se află făptașii unor delictе violente sub influența steroizilor și nu există estimări ale sumelor de bani pe care le câștigă crima organizată din producerea și vânzarea de steroizi. Pentru a înțelege mai bine scopul problemei și pentru a stabili corect prioritățile este nevoie să se dezvolte standarde și statistici în domeniu. Iar acestea nu pot fi realizate fără a supraveghea îndeaproape activitatea centrelor de fitness.

Necesitatea controalelor în sălile de fitness

Un pas obligatoriu în combaterea comercializării și folosirii steroizilor trebuie făcut în centrele de fitness. Acestea reprezintă locul în care se produce abuzul de substanțe interzise, deoarece antrenamentul este o condiție necesară obținerii rezultatelor dorite pentru schimbarea imaginii. Prin urmare, numai un control strict al sălilor de fitness poate ajuta la schimbarea comportamentului utilizatorilor de steroizi. Din cauza utilizării pe termen lung, acest grup „fără rezerve” nu este neapărat receptiv la informare, dar este influențat de riscul de a fi exclus. Un test doping pozitiv împiedică un membru nu doar să se antreneze într-un mediu familiar, cu dotări de calitate, dar și să se antreneze într-un mediu social, care poate juca un rol cheie în viața de zi cu zi a membrului. Controalele doping pot avea și un efect de prevenire. Controlul doping în centrele de fitness este utilizat pentru a transmite un mesaj clar celor care pot lua în calcul utilizarea de steroizi că dezvoltarea artificială a mușchilor conduce la a fi

selectat pentru controlul doping, cu riscul de a fi exclus de la antrenament. În plus, când membrii centrelor de fitness care și-au dezvoltat mușchii artificial sunt excluși de la antrenamente, aceștia sunt excluși în același timp și de la a fi modele pentru tineri.

Este recunoscut, în general, faptul că utilizarea de steroizi împreună cu un antrenament regulat conduce la un corp mai musculos și la agresivitate crescută, un fitil scurt, lipsa controlului impulsurilor și empatia redusă, care sunt unele dintre efectele adverse. În ultimii ani, îngrijorarea referitoare la siguranță a condus la includerea controalelor doping în testele anti-drog realizate asupra unor deținuți din închisorile din Danemarca și Suedia. În plus, studiile au arătat că utilizarea de steroizi anabolici androgeni de către criminali are legătură cu actele criminale ale acestora, din cauza proprietăților menționate mai sus. Astăzi, procedura standard din cele mai multe țări este testarea pentru alcool și/sau stimulente sau droguri, mai ales în cazuri de infracțiuni în trafic, dar și în cazuri de arestări pentru violență. În ciuda legăturii dintre utilizarea de steroizi anabolici și actele criminale, în mod normal nu se efectuează teste pentru substanțe interzise în aceste situații.

În ciuda faptului că aceste centre de fitness reprezintă o arenă centrală pentru abuzul de substanțe interzise și deși monitorizarea indică faptul că membrii au o atitudine mai liberă față de substanțe, fiind și reprezentați într-un număr mare în rândul utilizatorilor, în multe cazuri centrele nu par să prezinte responsabilitatea necesară și să implementeze activități anti-doping eficiente. Totuși, există câteva cazuri pozitive și tendințe în această direcție. Spre exemplu, Organizația Daneză pentru Fitness și Sănătate (DFHO) a încheiat un protocol de colaborare cu Agenția Anti-Doping din Danemarca pentru realizarea unor materiale informative și controale doping asupra membrilor DFHO. Să nu mai vorbim de sportul organizat din Danemarca, unde controlul doping este obligatoriu, iar implicarea în activitatea anti-doping este activă. Acest sector al fitnessului este poate cea mai importantă platformă de comunicare pentru mesajele anti-doping sub forma materialelor informative generale, deoarece acesta este grupul țintă care poate fi găsit. De aici reiese importanța implicării mai active a sectorului fitness în activitatea anti-doping.

